

Štvrtok 9. júna 2022

P9_TA(2022)0242

Právo iniciatívy Európskeho parlamentu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2022 o práve iniciatívy Európskeho parlamentu (2020/2132(INI))

(2022/C 493/11)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na Rámcovú dohodu o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou v znení zmien z 20. októbra 2010 ⁽¹⁾ (ďalej len „rámcová dohoda z roku 2010“),
- so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽²⁾ (ďalej len „Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva“),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o zlepšení fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o možnom vývoji a úpravách súčasnej inštitucionálnej štruktúry Európskej únie ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. februára 2019 o stave diskusie o budúcnosti Európy ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020 o pozícii Európskeho parlamentu ku Konferencii o budúcnosti Európy ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. júna 2020 o pozícii Európskeho parlamentu ku Konferencii o budúcnosti Európy ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu na roky 2019 – 2024 s názvom Ambicióznejšia Únia – Môj plán pre Európu, ktoré 16. júla 2019 predstavila predsedníčka Ursula von der Leyen,
- so zreteľom na štúdiu s názvom The European Parliament’s right of initiative (Právo iniciatívy Európskeho parlamentu) z júla 2020, ktorú dal vypracovať Európsky parlament,
- so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na stanovisko Výboru pre právne veci a stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,
- so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci (A9-0142/2022),

A. keďže v článku 15 Zmluvy o EÚ sa stanovuje, že Európska rada nesmie vykonávať legislatívne funkcie;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 304, 20.11.2010, s. 47.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 215.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 201.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 449, 23.12.2020, s. 90.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 270, 7.7.2021, s. 71.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 362, 8.9.2021, s. 6.

Štvrtok 9. júna 2022

- B. keďže Európsky parlament je jedinou inštitúciou EÚ, ktorá je demokraticky a priamo volená občanmi; keďže na rozdiel od ústavných systémov väčšiny členských štátov Európsky parlament nemá všeobecné priame právo legislatívnej iniciatívy, ktoré podľa článku 17 ods. 2 Zmluvy o EÚ prináleží Komisii, pokiaľ zmluvy neustanovujú inak;
- C. keďže v zmluvách sa stanovuje nepriame právo legislatívnej iniciatívy, keďže podľa článku 225 ZFEÚ „rozhodnutím väčšiny svojich členov môže Európsky parlament požiadať Komisiu o predloženie vhodného návrhu vo veciach, o ktorých sa domnieva, že pre plnenie zmlúv je potrebné vydať akt Únie“;
- D. keďže v článku 225 ZFEÚ sa tiež stanovuje, že „ak Komisia návrh nepredloží, informuje Európsky parlament o dôvodoch“;
- E. keďže iniciatívne správy a uznesenia Európskeho parlamentu predstavujú dôležitý nástroj na stanovenie politického programu EÚ;
- F. keďže podľa rámcovej dohody z roku 2010 sa Komisia zaväzuje informovať o ďalšom konkrétnom postupe v prípade akejkoľvek požiadavky Európskeho parlamentu na predloženie návrhu podľa článku 225 ZFEÚ do troch mesiacov od prijatia príslušného uznesenia v pléne; keďže ak Komisia nesplní túto povinnosť, mohlo by to predstavovať nečinnosť podľa článku 265 ZFEÚ;
- G. keďže len jednu tretinu legislatívnych a nelegislatívnych postupov Európskeho parlamentu v rámci iniciatív do roku 2019 možno považovať za úspešnú a že na väčšinu legislatívnych iniciatívnych správ (ďalej len „INL“) prijatých od roku 2011 Komisia reagovala predložením príslušných návrhov až v roku 2019 ⁽⁸⁾;
- H. keďže v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva sa stanovuje, že Komisia musí v osobitnom oznámení ako odpovedi na tieto žiadosti uviesť nadväzné kroky a že ak sa „ako odpoveď na takúto žiadosť rozhodne, že návrh nepredloží“, musí podľa potreby poskytnúť analýzu prípadných alternatív a odpovedať na akékoľvek otázky, ktoré mali spoluzákonodarcovia v súvislosti s analýzou týkajúcou sa „pridanej hodnoty pre Európu“ a týkajúcou sa „nákladov spojených s neeurópskym riešením“;
- I. keďže zmluvami sa Európskemu parlamentu priznáva priame právo iniciatívy v otázkach jeho vlastného zloženia, voľby poslancov a ich štatútu, štatútu európskeho ombudsmana a vyšetrovacích právomocí Európskeho parlamentu, na ktoré sa vzťahuje osobitný postup, ako aj v otázkach iniciovania postupov súvisiacich s dodržiavaním zásad právneho štátu a revíziami zmlúv;
- J. keďže priame právo iniciatívy Európskeho parlamentu zďaleka nepostačuje na to, aby Európsky parlament mohol zastupovať hlas občanov, občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov v európskych inštitúciách, čím sa Komisii fakticky ponecháva monopol na vykonávanie legislatívnej iniciatívy;
- K. keďže významnejšia úloha Európskeho parlamentu pri stanovovaní programu Únie posilnením jeho práva iniciatívy si vyžaduje aj rozšírenie riadneho legislatívneho postupu na ďalšie oblasti politiky a posilnenie medziinštitucionálnej spolupráce;

⁽⁸⁾ Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, tematická sekcia pre práva občanov a ústavné veci, štúdia s názvom The European Parliament's right of initiative (Právo iniciatívy Európskeho parlamentu), Brusel, 2020, s. 55 a 57.

Štvrtok 9. júna 2022

- L. keďže Európsky parlament vypracoval mimoriadne ambicióznou legislatívnu iniciatívu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva, ktorú prijal v októbri 2016 ⁽⁹⁾ a 2020 ⁽¹⁰⁾, a vyzval Komisiu a Radu, aby s ním začali rokovania o medziinštitucionálnej dohode v súlade s článkom 295 ZFEÚ; keďže právny štát je jednou z oblastí, v ktorých by sa mohlo rozvinúť právo iniciatívy Európskeho parlamentu;
- M. keďže udelením priameho práva iniciatívy Európskeho parlamentu by sa obnovila rovnováha legislatívneho procesu Únie;
- N. keďže z empirických dôkazov vyplýva, že úspech iniciatív Európskeho parlamentu závisí najmä od rozhodovacieho postupu Rady (kvalifikovanej väčšiny alebo jednomyseľnosti) ⁽¹¹⁾;
- O. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení o stave diskusie o budúcnosti Európy pripomenul, že „v prípade novej budúcej revízie zmlúv by sa právo legislatívnej iniciatívy mohlo priznať aj Európskemu parlamentu ako priamemu zástupcovi občanov EÚ“; keďže Konferencia o budúcnosti Európy bola okrem iného historickou príležitosťou na podporu reformy európskej demokracie a zmlúv za účasti občanov;
- P. keďže na digitálnej platforme Konferencie o budúcnosti Európy bola európska demokracia jednou z otázok, ku ktorej občania prispievali najviac;
- Q. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení o možnom vývoji a úpravách súčasnej inštitucionálnej štruktúry Európskej únie navrhol, aby „sa v súlade s bežnou praxou vo viacerých členských štátoch obom zákonodarným komorám EÚ – Rade, a najmä Európskemu parlamentu ako jedinej inštitúcii, ktorú priamo volia občania, – udelilo právo legislatívnej iniciatívy, bez toho, aby bola dotknutá základná legislatívna právomoc Komisie“;
- R. keďže rokovací poriadok Európskeho parlamentu stanovuje pravidlá vypracúvania a prijímania uznesení podľa článku 225 ZFEÚ; keďže v praxi existuje rozdiel medzi iniciatívnymi správami (INI) a legislatívnymi iniciatívnymi správami; keďže rámcová dohoda z roku 2010 a Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva takéto rozlíšenie neuvádzajú;

Priame právo iniciatívy Európskeho parlamentu ustanovené zmluvami

1. zdôrazňuje a vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európsky parlament napriek tomu, že je jedinou priamo volenou inštitúciou EÚ, nemá všeobecné priame právo iniciatívy;
2. zdôrazňuje, že Lisabonskou zmluvou sa už Európskemu parlamentu udeľuje priame právo iniciatívy, pričom sa uznáva jeho právomoc samostatne sa organizovať, jeho kontrolná funkcia, ako aj demokratická legitimita ako jedinej priamo volenej inštitúcie EÚ;
3. zdôrazňuje, že v inštitucionálnej štruktúre, v ktorej Európsky parlament ešte nemá všeobecné priame právo iniciatívy, majú mimoriadne legislatívne postupy, ktoré iniciuje, osobitnú ústavnú povahu a prednosť pred riadnymi legislatívnymi postupmi;
4. pripomína, že v posledných 20 rokoch Európsky parlament opakovane využíval tieto osobitné legislatívne práva, hoci sú nedostatočné; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že tieto mimoriadne legislatívne postupy boli z dôvodu absencie súhlasu Komisie a Rady úspešne ukončené len zriedka ⁽¹²⁾;

⁽⁹⁾ Uznesenie z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva (Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 162).

⁽¹⁰⁾ Uznesenie zo 7. októbra 2020 o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva (Ú. v. EÚ C 395, 29.9.2021, s. 2).

⁽¹¹⁾ Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, tematická sekcia pre práva občanov a ústavné veci, štúdia s názvom The European Parliament's right of initiative (Právo iniciatívy Európskeho parlamentu), Brusel, 2020, s. 12.

⁽¹²⁾ Tamže, s. 34 – 35.

Štvrtok 9. júna 2022

5. zdôrazňuje, že Európsky parlament využil svoje právo iniciatívy tým, že začal postup pre právny štát podľa článku 7 Zmluvy o EÚ; odsudzuje, že Rada nereagovala na tento postup a na následné opakované výzvy Európskeho parlamentu na prijatie opatrení, a poukazuje na to, že neschopnosť Rady účinne uplatniť článok 7 Zmluvy o EÚ naďalej oslabuje integritu spoločných európskych hodnôt, vzájomnú dôveru a dôveryhodnosť Únie ako celku; považuje za nevyhnutné zabezpečiť úplné a okamžité vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie⁽¹³⁾ pri súčasnom rešpektovaní úlohy Európskeho parlamentu ako spoluzákonodarcu; domnieva sa, že Únia je naďalej štrukturálne nedostatočne vybavená na to, aby mohla riešiť zhoršovanie situácie v oblasti demokracie, právneho štátu a základných práv v členských štátoch; domnieva sa, že zhoršenie situácie v týchto otázkach v rôznych členských štátoch poukázalo na potrebu skutočnej medziinštitucionálnej spolupráce; vyjadruje hlboké poľutovanie nad nedostatočnou odpoveďou na iniciatívu Európskeho parlamentu týkajúcu sa zriadenia mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva a opätovne vyzýva Komisiu a Radu, aby bezodkladne začali rokovania s Európskym parlamentom o medziinštitucionálnej dohode;

6. opakuje svoj odôvodnený návrh týkajúci sa existencie jasného rizika vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska; opakuje svoje hlboké znepokojenie nad tým, že štandardné postupy týkajúce sa vypočítaní nezabezpečujú rovnaké zaobchádzanie s Európskym parlamentom na jednej strane a Komisiou a tretinou členských štátov na strane druhej, pokiaľ ide o predloženie odôvodneného návrhu a prístup k informáciám; vyjadruje poľutovanie nad tým, že vypočítania zatiaľ neprinesli žiadny významný pokrok pri riešení jasných rizík vážneho porušenia hodnôt EÚ;

7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že tri členské štáty ešte neratifikovali zmenené volebné právo Európskej únie prijaté v roku 2018;

8. ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada doteraz odmieta rokovať s Európskym parlamentom o jeho vyšetrovacích právomociach napriek tomu, že je to v rozpore s článkom 226 ZFEÚ a so zásadou lojálnej spolupráce, čím sa ustanovenie zmluvy napriek povinnosti nevykonáva;

9. víta prijatie nového štatútu európskeho ombudsmana na základe iniciatívy Európskeho parlamentu, ktorým sa zabezpečuje súlad štatútu s Lisabonskou zmluvou;

Právo iniciatívy Rady a Európskej rady ustanovené zmluvami

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v oblasti hospodárskej a menovej politiky sa v článku 121 ZFEÚ stanovuje len informovanie Európskeho parlamentu; konštatuje tiež, že Rada v tejto oblasti uplatnila článok 121 ZFEÚ ako de facto právo iniciatívy, a požaduje ďalšie povinnosti pre Európsky parlament ako jedinú inštitúciu EÚ, ktorá zastupuje hlas občanov;

11. okrem toho uznáva, že Európska rada uplatňuje článok 68 ZFEÚ ako de facto právo iniciatívy v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti; zdôrazňuje skutočnosť, že Európska rada nie je spoluzákonodarcou a že prijímanie viacročných operačných programov v tejto oblasti Európskou radou bez akejkoľvek povinnosti konzultovať s Európskym parlamentom alebo Komisiou by sa malo prehodnotiť vzhľadom na mimoriadne závažný vplyv týchto politik na základné práva občanov; žiada, aby sa pri nadchádzajúcej revízii zmlúv táto právomoc udelila za rovnakých podmienok Európskemu parlamentu aj Rade;

12. konštatuje, že podľa článku 76 ZFEÚ má Rada prostredníctvom jednej štvrtiny svojich členských štátov právo iniciatívy, ktoré je súbežné s právom iniciatívy Komisie v súvislosti so spoluprácou v oblasti správneho práva a policajnou a justičnou spoluprácou v trestných veciach;

13. konštatuje, že tento vývoj je súčasťou širšieho trendu zvyšujúcej sa nerovnováhy medzi Radou, Európskou radou a Komisiou v rozhodovacích právomociach vo všetkých oblastiach politiky v rôznej miere; zdôrazňuje, že tento postup narúša inštitucionálnu štruktúru EÚ, ako bola ustanovená v zmluvách; domnieva sa, že rovnováha by sa mala obnoviť v prospech demokratickej legitimacy prostredníctvom rovnocenných práv Európskeho parlamentu;

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

Štvrtok 9. júna 2022

14. so znepokojením konštatuje nedostatočnú transparentnosť pri uplatňovaní nepriameho práva iniciatívy Rady stanoveného v článku 241 ZFEÚ; vyzýva Radu, aby užívateľsky prijateľným spôsobom a vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie zverejnila všetky žiadosti podané s využitím tohto právneho základu, a trvá na svojej výzve, aby Rada zabezpečila čo najvyššiu úroveň transparentnosti všetkých svojich aktov⁽¹⁴⁾, pri plnom dodržiavaní pravidiel EÚ o prístupe k dokumentom;

Nepriame právo iniciatívy Európskeho parlamentu ustanovené zmluvami

15. pripomína, že Európsky parlament má od prijatia Maastrichtskej zmluvy ako prejav uznania jeho jedinečnej demokratickej legitimity právo požiadať Komisiu o predloženie legislatívnych návrhov;

16. konštatuje, že v súlade s článkom 225 ZFEÚ musia žiadosti patriť do právomoci Únie a v súčasnosti jedinou povinnosťou Komisie je informovať Európsky parlament o dôvodoch nepredloženia návrhu;

17. pripomína, že Európsky parlament a Komisia sa dohodli, že toto právo ďalej posilnia rámcovou dohodou z roku 2010; konštatuje, že Komisia sa zaviazala informovať do troch mesiacov o svojom ďalšom postupe v nadväznosti na žiadosti Európskeho parlamentu a predložiť legislatívny návrh, ak tak rozhodne kolégium;

18. domnieva sa, že nastal čas prejať ambicióznejšiu politickú vôľu, a preto žiada, aby sa zväzilo preskúmanie rámcovej dohody z roku 2010 s cieľom zabezpečiť Európskemu parlamentu silnejšie právo iniciatívy;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že až do roku 2019 Komisia v nadväznosti na legislatívne iniciatívne správy Európskeho parlamentu prijaté v súlade s článkom 225 ZFEÚ predkladala legislatívne návrhy na základe žiadostí Európskeho parlamentu len v menšine prípadov⁽¹⁵⁾; vyjadruje tiež poľutovanie nad tým, že lehoty, v ktorých má Komisia reagovať na žiadosti Európskeho parlamentu a predložiť legislatívne návrhy, sa vo väčšine prípadov nedodržiali;

20. domnieva sa, že jediná povinnosť Komisie informovať Európsky parlament o dôvodoch, pre ktoré nereagovala na legislatívnu iniciatívnu správu, prijatú väčšinou poslancov Európskeho parlamentu, je príliš slabá, a preto čo najrozhodnejšie víta podporu práva iniciatívy Európskeho parlamentu zo strany predsedníčky Komisie von der Leyenovej a záväzok vždy reagovať legislatívnym aktom na žiadosti Európskeho parlamentu podľa článku 225 ZFEÚ pri plnom rešpektovaní zásad proporcionality, subsidiarity a lepšej tvorby právnych predpisov; očakáva, že Komisia bude dodržiavať tento záväzok a po prijatí každej takejto žiadosti Európskeho parlamentu, ktorú prijme väčšina jeho poslancov v INL, bude iniciovať prijatie právneho predpisu; domnieva sa, že tento záväzok by sa mal posilniť a že by sa mala posilniť právomoc Európskeho parlamentu ovplyvňovať program EÚ;

⁽¹⁴⁾ Uznesenie zo 17. januára 2019 o strategickom vyšetrovaní ombudsmanky OI/2/2017 týkajúcom sa transparentnosti legislatívnych rokovaní v prípravných orgánoch Rady EÚ (Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 149).

⁽¹⁵⁾ Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, tematická sekcia pre práva občanov a ústavné veci, štúdia s názvom The European Parliament's right of initiative (Právo iniciatívy Európskeho parlamentu), Brusel, 2020, s. 54.

Štvrtok 9. júna 2022

21. vyslovuje pochvalu súčasnému kolégiu komisárov za včasné reakcie na všetky žiadosti Európskeho parlamentu ⁽¹⁶⁾ s výnimkou jedného prípadu ⁽¹⁷⁾; okrem toho zdôrazňuje, že len v jednom prípade žiadosť nevyústila do legislatívneho návrhu; domnieva sa, že to dokazuje, že bol vytvorený medziinštitucionálny precedens, a očakáva, že Komisia bude naďalej plniť svoj záväzok reagovať na všetky žiadosti;

22. domnieva sa, že úvahy o práve iniciatívy Európskeho parlamentu musia ísť ruka v ruke so širšou úvahou o politickej iniciatíve v rozhodovacom procese EÚ;

23. navrhuje, aby sa zlepšili následné opatrenia v súvislosti s európskymi iniciatívami občanov (ďalej len „EIO“), a zdôrazňuje, že ak Komisia nezverejnila svoje zámery v stanovených lehotách alebo v oznámení uviedla, že nemá v úmysle prijať opatrenia v súvislosti s európskou iniciatívou občanov, ktorá spĺňa procedurálne požiadavky a je v súlade so zmluvami, najmä so základnými hodnotami Únie zakotvenými v článku 2 Zmluvy o EÚ, Európsky parlament by mohol rozhodnúť o následných opatreniach v súvislosti s EIO prostredníctvom INL;

Budúcnosť práva iniciatívy Európskeho parlamentu

24. je hlboko presvedčený, že všeobecné a priame právo iniciatívy by ďalej posilnilo demokratickú legitimitu Únie, posilnilo by postavenie občanov Únie a odrážalo by postupný vývoj právomocí Únie a jej inštitúcií smerom k silnejšej európskej demokracii;

25. zastáva názor, že Európsky parlament ako jediná priamo volená inštitúcia EÚ by mal mať právo legislatívnej iniciatívy;

26. vyjadruje pevné presvedčenie, že zmluvy by sa mali revidovať tak, aby Európsky parlament ako jediná priamo volená inštitúcia EÚ, a teda inštitúcia, ktorá zastupuje hlas občanov v rozhodovacom procese EÚ, získal všeobecné a priame právo legislatívnej iniciatívy; zdôrazňuje, že Európsky parlament by mal začať postup podľa článku 48 Zmluvy o EÚ s cieľom zaviesť takéto právo legislatívnej iniciatívy; zastáva názor, že právo iniciatívy Európskeho parlamentu by sa malo uplatňovať aspoň v tých oblastiach politiky, v ktorých je Európsky parlament oprávnený prijímať právne predpisy ako spoluzákonodarca;

27. zdôrazňuje, že Konferencia o budúcnosti Európy bola bezprecedentnou príležitosťou na riešenie súčasných nedostatkov a na dodanie nového impulzu európskej demokracii, a dôrazne nabáda, aby sa postupovalo podľa odporúčania účastníkov konferencie v prospech skutočného práva iniciatívy Európskeho parlamentu;

28. pripomína osobitnú a posilnenú ústavnú povahu záležitostí, v ktorých má Európsky parlament v súčasnosti právo iniciatívy, a preto sa domnieva, že toto výlučné právo by sa malo rozšíriť na záležitosti, v ktorých sú demokratická legitimita a zvrchovanosť Únie obzvlášť dôležité;

⁽¹⁶⁾ Odpovede Komisie na tieto uznesenia Európskeho parlamentu:

- uznesenie z 8. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu, pokiaľ ide o digitálne financie: vznikajúce riziká kryptoaktív – výzvy regulácie a dohľadu v oblasti finančných služieb, inštitúcií a trhov (Ú. v. EÚ C 395, 29.9.2021, s. 72);
- uznesenie z 22. októbra 2020 s odporúčaniami Komisii o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ (Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 175);
- uznesenie z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu, pokiaľ ide o akt o digitálnych službách: prispôsobenie obchodného a občianskeho práva pre obchodné subjekty pôsobiace online (Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 31);
- uznesenie z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu, pokiaľ ide o akt o digitálnych službách: zlepšenie fungovania jednotného trhu (Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 2);
- uznesenie z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu k rámci etických aspektov umelej inteligencie, robotiky a súvisiacich technológií (Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 63);
- uznesenie z 20. októbra 2020 s odporúčaniami pre Komisiu k systému občianskoprávnej zodpovednosti za umelú inteligenciu (Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 107);
- uznesenie z 21. januára 2021 s odporúčaniami pre Komisiu, pokiaľ ide o právo na odpojenie (Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 161).

⁽¹⁷⁾ Odpoveď Komisie na uznesenie Európskeho parlamentu z 13. mája 2020 s odporúčaniami Komisii o bezpečnostnej sieti na ochranu prijímateľov programov Únie: zostavenie pohotovostného plánu pre VFR (Ú. v. EÚ C 323, 11.8.2021, s. 2).

Štvrtok 9. júna 2022

29. konštatuje, že súčasné právo iniciatívy Európskeho parlamentu zahŕňa rôzne mimoriadne legislatívne postupy, ako napríklad v prípade nariadení týkajúcich sa jeho vlastného zloženia, voľby poslancov a ich štatútu, štatútu európskeho ombudsmana, ako aj vyšetrovacích právomocí Európskeho parlamentu;

30. domnieva sa, že zmluvy takéto postupy takmer neupravujú, a žiada novú medziinštitucionálnu dohodu medzi tromi inštitúciami venovanú výlučne tejto záležitosti pri plnom rešpektovaní ústavnej povahy týchto postupov, a posilnenie demokratickej legitimity Európskej únie; domnieva sa, že táto nová medziinštitucionálna dohoda by mohla obsahovať opatrenia, ktoré by zabránili inštitucionálnemu blokovaniu spisov;

31. domnieva sa, že vnútorné pravidlá Európskeho parlamentu by mali lepšie odrážať osobitnú povahu týchto legislatívnych postupov; odporúča najmä, aby v prípadoch, keď si prijatie aktu Európskym parlamentom vyžaduje schválenie alebo súhlas Rady a stanovisko alebo súhlas Komisie, Európsky parlament po hlasovaní o navrhovanom akte začal konzultačný postup s týmito inštitúciami; zastáva tiež názor, že Európsky parlament by mal zefektívniť postupy zmeny týchto navrhovaných aktov po uvedených konzultáciách;

32. domnieva sa, že rozšírenie riadneho legislatívneho postupu a definovanie riadneho legislatívneho postupu, v rámci ktorého má Európsky parlament právo iniciatívy, by sa malo považovať za komplementárny proces;

33. domnieva sa, že priznanie priameho práva iniciatívy Európskeho parlamentu by nevylučovalo možnosť, aby si Komisia ponechala súbežné právo alebo monopol na iniciatívu, napríklad v oblasti rozpočtu; uvažuje tiež o tom, že Rada bude mať priame právo iniciatívy v presne vymedzených oblastiach; vyzýva všetky tri inštitúcie, aby sa zamysleli nad tým, ako by súčasné práva iniciatívy mohli účinne koexistovať a ako by sa mohli uplatňovať v praxi;

34. zaväzuje sa v plnej miere využívať, rozvíjať a ďalej posilňovať potenciál nepriameho práva iniciatívy Európskeho parlamentu, ktoré sa stanovuje v zmluvách a ďalej rozvíja v medziinštitucionálnych dohodách a prostredníctvom záväzku predsedníčky von der Leyenovej;

35. domnieva sa, že Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva zohráva zásadnú úlohu pri zabezpečovaní lojálnej a transparentnej spolupráce počas celého legislatívneho cyklu a že umožňuje lepšie a vzájomné pochopenie príslušných pozícií jednotlivých inštitúcií;

36. požaduje spoločné posúdenie fungovania rámcovej dohody z roku 2010 a potrebu cielenej revízie s cieľom zabezpečiť účinné dodržiavanie jej ustanovení a časových rámcov týkajúcich sa nepriameho práva iniciatívy Európskeho parlamentu; vyzýva tiež Radu a Komisiu, aby spoločne s Európskym parlamentom posúdili, do akej miery by sa mala revidovať Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva s cieľom odstrániť možné prekážky, ktoré by bránili právu legislatívnej iniciatívy Európskeho parlamentu;

37. domnieva sa, že je vhodné preskúmať vlastné vnútorné pravidlá, postupy a požiadavky aj vzhľadom na prípravu legislatívnych iniciatívnych správ podľa článku 225 ZFEÚ s cieľom zabezpečiť, že návrhy budú ciele a riadne odôvodnené; navrhuje zefektívniť postupy uvedené v rokovacom poriadku Európskeho parlamentu pri vypracúvaní a prijímaní uznesení podľa článku 225 ZFEÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa primerane zohľadnila každá žiadosť o legislatívnu iniciatívu adresovaná Komisii, a to vždy v súlade s Medziinštitucionálnou dohodou o lepšej tvorbe práva, bez ohľadu na parlamentné uznesenie, ktoré túto žiadosť obsahuje;

38. zaväzuje sa uprednostňovať tieto nástroje ako hlavný prostriedok na požadovanie predloženia legislatívnych návrhov Komisiou; v tejto súvislosti poukazuje na potrebu adresovať žiadosti len Komisii a zabezpečiť, že obsah legislatívnych iniciatívnych správ bude patriť do vecnej pôsobnosti správy, o ktorej sa rozhodlo; zdôrazňuje, že prijatie cieľených a dostatočne odôvodnených správ podľa článku 225 ZFEÚ Európskym parlamentom si vyžaduje, aby sa zabezpečila potrebná technická a administratívna kapacita;

39. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť úzku spoluprácu s Komisiou počas celého životného cyklu legislatívnych iniciatívnych správ s cieľom zabezpečiť, aby bol tento proces čo najúčinnnejší, najtransparentnejší a najinkluzívnejší; v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu Konferencie predsedov výborov a Konferencie predsedov;

Štvrtok 9. júna 2022

40. zdôrazňuje, že Európsky parlament v plnej miere rešpektuje Medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva, v ktorej sa zdôrazňuje potreba predchádzajúcej analýzy európskej pridanej hodnoty, ako aj posúdenie nákladov spojených s neeurópskym riešením, a že má štruktúru na činnosti spojené s posudzovaním vplyvu, ktoré sa musia uskutočniť, pokiaľ to je možné, pred predložením legislatívnej iniciatívnej správy, aby sa zlepšilo posudzovanie európskej pridanej hodnoty stanovené v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva;

41. domnieva sa, že Komisia by pri posudzovaní zásad subsidiarity, proporcionality a lepšej tvorby práva v rámci ďalšieho postupu v nadväznosti na žiadosti Európskeho parlamentu o legislatívne návrhy podľa článku 225 ZFEÚ mala náležite zohľadniť sprievodné analýzy týkajúce sa „európskej pridanej hodnoty“ a „nákladov spojených s neeurópskym riešením“, ktoré vypracoval Európsky parlament; poukazuje na to, že podľa Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva je už Komisia povinná reagovať na všetky otázky, ktoré v súvislosti s takýmito analýzami nastolia spoluzákondarcovia;

42. okrem toho sa domnieva, že Komisia by mala jasne prepojiť pripravované návrhy prijaté podľa článku 225 ZFEÚ s príslušnými legislatívnymi iniciatívnymi správami, pričom by mala poskytnúť jasnú „stopu legislatívneho vplyvu“;

43. zaväzuje sa podporovať silnejšiu koordináciu s Výborom regiónov a s Hospodárskym a sociálnym výborom tým, že bude náležite zohľadňovať ich stanoviská v rámci článku 225 ZFEÚ;

44. opakovane zdôrazňuje, že prístupnosť, etika a transparentnosť sú mimoriadne dôležité a že sa nimi má riadiť činnosť všetkých inštitúcií EÚ; požaduje, aby boli všetky relevantné informácie o legislatívnych iniciatívnych správach, ako sú vnútorné procesné kroky alebo ďalší postup Komisie, ľahko dostupné online vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie;

45. opakovane zdôrazňuje význam predlegislatívnej fázy a pripomína úlohu Európskeho parlamentu stanovenú v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva a rámcovej dohode z roku 2010; žiada, aby sa urýchlila práca na vytvorení spoločnej legislatívnej databázy, ako sa stanovuje v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva;

46. pripomína význam účasti občanov a občianskej spoločnosti pre demokratickú legitimitu EÚ; vyzýva všetky inštitúcie EÚ, aby ich zmysluplným spôsobom zapojili do rozhodovania vo všetkých fázach politického cyklu;

o

o o

47. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Európskej rade, Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.
